گذر

جزییات طرح پیش‌فروش نفت به مردم
حداقل ۱۰ بشکه برای هر نفر

■ **مهر:** وزیر نفت با اعلام اینکه شرکت ملی نفت برای تامین مالی طرح‌های سرمایه‌گذاری خود، اوراق سلف نفتی به سررسید چهارساله را توسط بانک عامل به صورت نقدی به متقاضیان می‌فروشد و وجوه خریداران را جمع‌آوری می‌کند، اظهارداشت: برگه حواله‌های استانداردی به خریداران اعطا می‌کند که بیانگر حق مراجعه و دریافت نفت خام یا تسویه نقدی با شرکت ملی نفت ایران در سررسید است. رستم قاسمی با یادآوری اینکه هر برگ اوراق سلف نفتی پیش‌فروش حداقل ۱۰بشکه نفت خام به قیمت روز است، بیان کرد: با این شرایط ضمن عقد که چنانچه در سررسید، قیمت هر بشکه نفت از ۱۴۰دلار پایین‌تر بود، دارنده حواله حق اختیار فروش به ۱۴۰دلار به شرکت ملی نفت ایران خواهد داشت و چنانچه در سررسید، قیمت هر بشکه نفت از ۱۶۰دلار بالاتر بود، شرکت ملی نفت حق اختیار خرید به ۱۶۰دلار از دارنده حواله خواهد داشت. این مقام مسوول با تاکید بر اینکه در زمان سررسید قیمت هر بشکه نفت بین ۱۴۰ تا ۱۶۰ دلار باشد، خریداران می‌توانند تسویه نقدی یا مطابق شرایط شرکت ملی نفت ایران تسویه فیزیکی کنند، تبیین کرد: تامین مالی از طریق پیش‌فروش نفت به مردم برای نخستین‌بار در کشور اجرایی می‌شود. وی افزود: این روش، امروزه بهترین شیوه سرمایه‌گذاری بدون ریسک است که با حداقل خرید ۱۰بشکه نفت خام می‌توان سرمایه‌گذاری کرد و از ارزش افزوده و بازگشت سرمایه خوبی برخوردار بود. با تدبیر استفاده از حق اختیار خرید و حق اختیار فروش ضمن قرارداد سلف نیز ریسک این ابزار از بین رفته است. به گفته قاسمی، مجوزهای لازم برای این شیوه جدید سرمایه‌گذاری دریافت و مسایل شرعی و حقوقی آن حل شده است و پیش‌بینی می‌شود، آذرماه امسال اجرایی شود. وزیر نفت همچنین از آغاز نخستین مرحله از انتشار اوراق مشارکت ریالی شرکت ملی نفت از روز شنبه پنجم آذر در کشور خبر داد.

بازتاب

مرکز آمار ایران:
سرشماری و هدفمندی ارتباطی با یکدیگر ندارند

■ پیرو درج خبری با عنوان «تداوم هدفمندسازی یارانه‌ها براساس بانک اطلاعاتی سرشماری امسال» که در خبرگزاری ایلنا در تاریخ ۹۰/۸/۲۵ منتشر شد، روابط عمومی مرکز آمار ایران پاسخی را درخصوص خبر و مصاحبه مذکور مبنی بر اینکه از نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ به‌عنوان منبعی برای ادامه طرح هدفمندسازی یارانه‌ها استفاده خواهد شد، پاسخی را به دفتر روزنامه ارسال و اعلام کرد: «اساسا رییس مرکز آمار ایران با خبرگزاری ایلنا در این خصوص مصاحبه‌ای نداشته است و همچنان تاکید می‌شود هیچ‌گونه ارتباطی میان سرشماری عمومی نفوس و مسکن و طرح هدفمندسازی یارانه‌ها وجود ندارد.»

بازار

سکه در مدار نزول

■ **شرق:** دیروز سکه ارزان شد، دلیل این افت قیمت را می‌توان به پای افت ارزش دلار گذاشت و هم به حساب کاهش قیمت جهانی طلا نوشت. در اولین روز کاری هفته، سکه بهار آزادی طرح قدیم از مرز ۶۳۰هزار تومان عقب‌نشینی کرد و با افت پنج هزار تومانی جای خود را در رقم ۶۲۵هزار تومان به تثبیت رساند. دیروز بانک مرکزی هم قیمت سکه تمام‌بهار آزادی در شعب بانک ملی را با ۶۲هزارو ۴۰۰ریال افت نسبت به روز پنجشنبه هفته گذشته شش‌میلیون‌و ۳۲هزار ریال اعلام کرد. نرخ سکه نیم‌بهار آزادی نیز توسط بانک مرکزی با ۳۱هزارو ۲۰۰ریال کاهش قیمت نسبت به روز مذکور دومیلیون‌و ۹۱۲هزار ریال اعلام شد. قیمت بانکی سکه ربع‌بهار آزادی نیز با ۲۶هزار ریال افت نسبت به روز پنجشنبه هفته گذشته یک‌میلیون‌و ۴۷۱ و ۶۰۰ریال و سکه یک گرمی نیز با پنج‌هزارو ۲۰۰ریال کاهش قیمت نسبت به روز مذکور ۷۶۹هزارو ۶۰۰ریال اعلام شد. البته تحول جدید در بازار در شرایطی است که بازارهای جهانی در تعطیلات است و فردا به گردونه معاملات بازمی‌گردد و در نتیجه نمی‌توان گفت در هفته جدید قیمت‌ها رو به کدام‌سو خواهد داشت. به اعتقاد سایت کیتکو هم بهای طلا در این هفته را نمی‌توان به راحتی پیش‌بینی کرد.در نظرسنجی این سایت از میان ۳۴ کارشناسان سایت کیتکو، ۲۴ نفر شرکت کردند. از میان این ۲۴ نفر، ۱۳ نفر به افزایش قیمت طلا در این هفته رأی دادند و ۱۰ نفر به کاهش قیمت طلا رأی دادند و یک نفر بر تغییر نکردن قیمت طلا در این هفته رأی مثبت داد. اعتقاد آن ۱۳ کارشناس به این علت بر بالا رفتن بهای طلا بوده است که این فلز ارزشمند از سوی سرمایه‌داران در طول هفته‌ای که گذشت به قیمت‌های کمتری فروخته شده و در این هفته دلالان می‌توانند آن را با قیمت بالاتری به فروش برسانند.

طلاو سکه	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
بهار آزادی طرح قدیم	۶۲۵۰۰۰	-۵۰۰۰
بهار آزادی طرح جدید	۶۰۷۰۰۰	-۹۰۰۰
نیم سکه بهار آزادی	۲۹۵۰۰۰	-۳۰۰۰
ربع سکه بهار آزادی	۱۴۹۰۰۰	-۲۰۰۰
هرمثقال طلای ۱۸ عیار	۲۵۵۴۳۰	-۵۱۰۰
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۵۵۴۳۰	-۱۱۳۰

وزیر اقتصاد با تاکید بر کمبود درآمد دولت:
به اهداف برنامه نمی‌رسیم

عکس: ایرنا

گروه اقتصاد: «درآمدهای دولت اعم از درآمدهای مالیاتی یا درآمدهای نفتی محدود است و با این منابع محدود نمی‌توان به اهداف مورد نظر از جمله نرخ رشد هشت‌درصدی، نرخ تورم یک رقمی و نرخ بیکاری هفت‌درصدی مندرج در برنامه دست یافت.» اینها بخشی از سخنان وزیر اقتصاد است. او دیروز در دومین کارگاه آموزشی بین‌المللی مشارکت بخش خصوصی- عمومی به‌گونه‌ای سخن گفت که می‌شد حدس زد باید از رویای رشد اقتصادی موردنظر برنامه‌های بلندمدت توسعه و همچنین از خیال کاهش نرخ‌های بیکاری و تورم عبور کرد و آنها را به فراموشی سپرد. شمس‌الدین حسینی کم‌بودن درآمدهای دولت را دلیل عدم دسترسی به اهداف برنامه‌های بلندمدت توسعه اعلام کرد. نقطه عطف سخنان وزیر اقتصاد در همین فقر منابع درآمدی دولت است که بدون تعارف شاید بتوان گفت چالشی بزرگ را در مقابل سخنان وزیر اقتصاد قرار داده است. اینکه دولتی‌ها منبع درآمدی کافی برای رسیدن به اهداف اصلی برنامه‌های توسعه ندارند، بدون شک می‌تواند تا حد زیادی منحنی‌های اقتصادی را در چند سال گذشته با حیرت و تعجب همراه کند اما این روزها دیگر هیچ شکی باقی نمانده که دولت نهم و بعد از آن دولت دهم خوشبخت‌ترین دولتی‌های ایران در سال‌های بعد از انقلاب بوده‌اند و این خوشبختی نیز به وضوح خود را در امکانات مالی این دو دولت نشان می‌دهد. برنامه‌ریزان اقتصادی در دولت نهم و دهم آنقدر به درآمدهای نفتی دسترسی داشته‌اند که حجم زیادی از برنامه‌های خود را در سال‌های قبل بر اساس خرج و هزینه کردن منابع نفتی شکل داده‌اند. نمونه بارز این ماجرا طرح بنگاه‌های زودبازده است که دولتی‌ها بر مبنای آن همچنان سعی دارند تا اشتغال را کنترل و بیکاری را کاهش دهند. درواقع ماجرا از این قرار است که در طرح بنگاه‌های زودبازده، متقاضیان ایجاد شغل با دریافت وام از شبکه بانکی برای برقراری جریان شغلی کشور تلاش می‌کنند. گزارش‌های موجود نشان می‌دهد که تا پایان سال ۸۶ فقط ۲۰هزار میلیارد تومان از منابع بانکی صرف ایجاد اشتغال شد. کارشناسان از آن روز تا امروز به این برداشت مدیران دولتی برای برطرف کردن گره‌های بیکاری ایجاد اشتغال پولی انتقاد می‌کنند که نه تنها دردی از اقتصاد ایران دوا نکرده بلکه از سوی دیگر ظاهرا استارت نقدینگی غیرمولد را نیز افزایش داده است. تا همین دو، سه سال پیش در اقتصاد ایران معروف بود که صاحبان وام‌های زودبازده به بازار مسکن یا سایر بازارهای اقتصادی برای دادوستد مهاجرت کرده‌اند. البته هنوز این بازی اقتصادی به پایان نرسیده و دو ماه پیش رییس کل بانک مرکزی با بیان این مساله که تا پایان سال ۹۰ نزدیک به ۶۸هزار میلیارد تومان پول برای ایجاد اشتغال از شبکه بانکی رها می‌شود، نشان دادند که هنوز دولتی‌ها به ایجاد اشتغال از طریق حراج منابع بانکی اعتقاد دارند. جالب اینجاست که بعد از چند سال دفاع از تزریق بی‌محابای منابع بانکی برای ایجاد اشتغال یک‌بار نرخ بیکاری به ۱۵درصد نزدیک شد و حالا نیز نزدیک ۱۲درصد ایستاده است. اما از سوی دیگر ادعای مسوولان اقتصادی دولت مبنی بر عدم توان مالی دولت را با مولفه‌های دیگری نیز می‌توان مورد ارزیابی قرار داد. بر اساس گزارش‌های انجام شده در ۳۱ سال گذشته ۹۷۰ میلیارد دلار نفت در اقتصاد ایران به فروش رفته که مرکز پژوهش‌های مجلس می‌نویسد، فقط ۳۷/۴درصد این میزان فروش نفت به دولت نهم و دهم رسیده است. به عبارتی می‌توان گفت دولتی‌ها در شش سال گذشته بهترین موقعیت نفتی را در اقتصاد ایران مزه‌مزه کرده‌اند. این طعم خوش نفتی آنقدر زیاد بوده که مدیران اقتصادی دولت توانسته‌اند به‌سادگی صفت قهرمانان واردات در شش سال کاری اقتصاد ایران را به خود اختصاص دهند. گزارش‌های گمرک ایران نشان می‌دهد که از سال ۸۴ تا پایان سال ۸۹ بیش از ۲۶۷/۶میلیارد دلار کالا وارد ایران شده است. در حالی که کل درآمد نفتی سه دولت ششم، هفتم و هشتم کمی بیشتر از رقم واردات شش سال گذشته است و به ۲۶۹/۸میلیارد دلار می‌رسد. البته کل درآمد نفتی دولت هفتم و هشتم با رقم ۲۰۶/۲میلیارد دلار چیزی حدود ۶۵میلیارد دلار کمتر از میزان واردات در شش سال گذشته (۸۴ تا پایان ۸۹) است. چنین حجمی از درآمدهای نفتی بدون شک هیچ تناسبی با ادعای وزیر اقتصاد مبنی بر عدم توانایی مالی دولت برای پوشش برنامه‌های توسعه‌ای ندارد. چند روز پیش رییس کل بانک مرکزی اعلام کرد که نقدینگی در اقتصاد ایران (بخوانید نقدینگی غیرمولد) به ۳۲۰هزار میلیارد تومان رسیده است. از سوی دیگر همه می‌دانند که کل شبکه بانکی در شش سال گذشته از ۱۰۷ تا ۱۱۶درصد از منابع خود را تسهیلات داده‌اند. البته پنج بانک تخصصی بیش از ۲۵۰درصد از منابع خود را تسهیلات داده‌اند اما از سوی دیگر تولید در جایی ایستاده که فعالان صنعتی از بحران در خطوط صنعتی سخن می‌گویند و صندوق بین‌الملل پول نیز رشد اقتصادی ایران را بین صفر و یک اعلام می‌کند. این اما بخشی از ماجراست. از سوی دیگر درست به موازات این تصویر از اقتصاد ایران فعالیت‌های غیرمولد و تجاری هر روز با رونق بیشتری در اقتصاد مواجه شده‌اند. دولتی که پول نداشته تا اقتصاد را به اهداف برنامه‌های بلندمدت هدایت کند ای کاش فقط به این پرسش پاسخ می‌داد که چگونه در الگوی برنامه‌ریزی‌های اقتصادی خود کار را به جایی رسانده که بیشترین بودجه‌های نفتی و بیشترین هزینه‌های جاری در همین دوران بی‌پولی (به باور وزیر اقتصاد) شکل گرفته‌اند؟ تنها برای سال ۹۰ که بودجه آن به نفتی‌ترین بودجه مشهور شده بود، بودجه جاری نسبت به سال ۸۹ معادل ۱۱/۸درصد رشد داشت و مجلس نیز در روند تصویب بودجه ۴۱۴۰ میلیارد تومان دیگر به آن افزود. بدون شک اما باید دولتی‌ها در برداشت‌های اقتصادی خود تجدیدنظر کنند. اینکه با پول هر کاری برای اقتصاد می‌شود انجام داد، یک تئوری بسیار قدیمی محسوب می‌شود و در همین شش سال گذشته و در اوج درآمدهای نفتی وقتی به شاخص‌های اقتصادی نگاه می‌شود، مشخص است که پول تضمین‌کننده بهینه شدن روند مطلوبیت اقتصادی نیست.

شاخص‌های اقتصادی کشور طی ۲۷ سال

دوره	دولت سوم				دولت چهارم				دولت پنجم				دولت ششم			
سال	۱۳۶۰	۱۳۶۱	۱۳۶۲	۱۳۶۳	۱۳۶۴	۱۳۶۵	۱۳۶۶	۱۳۶۷	۱۳۶۸	۱۳۶۹	۱۳۷۰	۱۳۷۱	۱۳۷۲	۱۳۷۳	۱۳۷۴	۱۳۷۵
نرخ تورم (منبع بانک مرکزی)	۲۲.۸	۱۹.۴	۱۴.۸	۱۰.۴	۶.۹	۲۳.۷	۲۷.۵	۲۹	۱۷.۴	۹	۲۰.۷	۲۴.۴	۲۲.۹	۳۵.۲	۴۹.۴	۲۳.۲
متوسط دوره	۱۶.۸۵				۲۱.۷۸				۱۷.۸۸				۳۲.۶۸			
درآمدهای نفتی میلیارد دلار	۱۸.۶۹	۳۰.۲۷	۱۵.۷۱	۱۲.۰۱	۵.۹۰	۹.۴۰	۸.۴۲	۱۱.۳۲	۱۶.۸۳	۱۵.۲۸	۱۵.۱۸	۱۲.۷۷	۱۳.۵۸	۱۴.۹۷	۱۹.۴۴	۱۵.۵۵
کل درآمد نفتی دوره	۶۷.۶۸				۳۵.۰۴				۶۰.۰۶				۶۳.۵۴			
رشد اقتصادی (منبع: IMF)	۷.۸۸۸	۱۴.۴۰۳	۱۰.۲۹۷	۳.۳۲۶	۴.۱۹۲	-۹.۳۴۶	-۲.۱۸۳	-۱۴.۰۶	۶.۲۰۱	۱۹.۶۱	۱۲.۵۹۴	۴.۲۵۱	-۱.۵۷۶	-۰.۳۵۱	۲.۶۵۳	۷.۱۰۱
متوسط رشد اقتصادی دوره	۸.۹۸				-۵.۳۵				۱۰.۶۶				۱.۹۶			

دوره	دولت هفتم				دولت هشتم				دولت نهم			
سال	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷
نرخ تورم (منبع بانک مرکزی)	۱۷.۳	۱۸.۱	۲۰.۱	۱۲.۶	۱۱.۴	۱۵.۸	۱۵.۶	۱۵.۲	۱۰.۴	۱۱.۹	۱۸.۴	۲۵.۴
متوسط دوره	۱۷.۰۳				۱۴.۵۰				۱۶.۵۳			
درآمدهای نفتی میلیارد دلار	۱۰.۴۸	۱۶.۰۹	۲۵.۴۴	۲۱.۴۲	۱۹.۲۲	۲۶.۱۲	۳۴.۲۹	۵۳.۲۱	۵۳.۸۲	۶۲.۰۱	۸۱.۷۶	۷۴.۶۱
کل درآمد نفتی دوره	۷۳.۴۳				۱۳۳.۸۴				۲۷۲.۲۰			
رشد اقتصادی (منبع: IMF)	۳.۳۸۵	۲.۷۴۱	۱.۹۳۴	۵.۱۴۳	۳.۶۶۹	۷.۴۵۵	۷.۱۷۵	۵.۰۸۴	۴.۶۶۸	۵.۸۴۹	۷.۸۲۵	۴.۵۱۴
متوسط رشد اقتصادی دوره	۳.۳۰				۵.۸۵				۵.۷۱			

ارزش واردات از گمرکات کشور

سال	ارزش دلاری	ارزش ریالی
۸۰	۱۸/۱۱۹/۹۴۷/۲۷۷	۳۰/۹۳۴/۹۷۷/۳۸۵/۳۳۴
۸۱	۲۲/۲۷۵/۱۸۹/۴۷۳	۱۷۲/۸۹۳/۶۲۶/۱۵۲/۲۳۳
۸۲	۲۶/۵۹۷/۷۳۷/۵۱۷	۲۱۰/۶۵۴/۰۸۰/۲۸۸/۴۴۵
۸۳	۳۵/۳۸۸/۵۵۲/۹۵۰	۳۰۰/۸۰۲/۷۰۰/۰۶۹/۲۲۷
۸۴	۳۹/۲۴۷/۵۸۲/۱۴۹	۳۵۳/۵۸۲/۹۴۸/۸۷۶/۶۵۲
۸۵	۴۱/۷۲۲/۶۴۶/۰۶۷	۳۸۳/۵۶۰/۴۴۵/۴۸۲/۴۷۸
۸۶	۴۸/۴۳۸/۸۱۹/۸۱۳	۴۴۹/۹۰۹/۶۱۱/۸۸۵/۷۳۷
۸۷	۵۶/۰۴۲/۰۰۷/۲۳۹	۵۳۳/۶۸۳/۷۳۸/۷۳۸/۰۹۵
۸۸	۵۵/۲۸۶/۸۶۰/۷۵۳	۵۴۷/۹۷۲/۶۷۷/۶۶۷/۵۳۵
۸۹	۶۴/۴۴۹/۸۰۳/۱۴۰	۶۶۴/۷۰۲/۱۳۷/۷۳۶/۹۶۱

شاخص‌های اقتصادی ۲ سال اخیر

سال	۱۳۸۸	۱۳۸۹
نرخ تورم	۱۰/۸	۱۲/۴
متوسط دوره	۱۱/۶	
درآمد نفتی	۶۹/۸۲	۷۴/۳۱
کل درآمد نفتی	۱۴۴/۱۳	
رشد اقتصادی	۳/۵	۴/۲
متوسط رشد اقتصادی	۳/۸	

قیمت‌ها در بازار چند نرخی در نوسان است
همه منتظر آقای رییس‌کل

شرق: بازار ارز از ابتدای امسال در نوسان دایم است و قیمت‌ها مدام در حال صعود و هرازگاهی نزول هستند. اوضاع آنچنان وخیم شده که بازاری که قرار بود دست از دو نرخی شدن بکشد و تک‌نرخی شود، امروز سه و حتی چهار رقم برای معامله برای مشتریانش به صف می‌کند و خبری از بهبود هم نیست. بانک مرکزی هم به عنوان متولی همچنان امیدوار است راهی برای ساماندهی بازار و ایجاد فضای تک‌نرخی بیابد حتی اگر راه‌هایی که از فروردین ماه رفته به در بسته خورده باشد.

وقتی بازار ارز برای اولین بار دلار هزار و ۲۰۰ تومانی را تجربه کرد، رییس‌کل بانک مرکزی قول داد با تزریق ارز به بازار مانع از پیش‌روی قیمت‌ها شود اما نظرش خیلی زود عوض شد و سیاست‌ها را از اساس تغییر داد.

بهار به پایان نرسیده بود که بهمنی تصمیم گرفت بازار را با افزایش قیمت ارز دولتی، تک نرخی کند اما موج بلند گرانی که به بازار رسید و قیمت‌ها سر به فلک کشید آقای رییس‌کل عقب‌نشینی کرد و پله‌پله قیمت‌ها در بازار رسمی را تعدیل کرد. به عبارت دیگر سه استراتژی ظرف کمتر از دو ماه اتخاذ شد و هر سه سیاست نتوانست راه به جایی ببرد هرچند که بهمنی معتقد است اگر به او و سیاست‌هایش فرصت می‌دادند بالاخره موفق به تک نرخی کردن بازار می‌شد. جالب اینکه در سوی دیگر وزیر اقتصاد کماکان به همین سیاست‌ها دلخوش دارد و امیدوار است بانک مرکزی موفق شود.

حسینی همین دیروز با بیان اینکه نظر دولت تعیین نرخ واحد برای ارز است، گفت: در انتظار اقدامات رییس‌کل بانک مرکزی و همکارانش در بانک مرکزی برای بازار ارز هستیم.

او به مردم توصیه کرد در خرید ارز دقت کنند و اگر قیمت کاهش یافت از ما گله‌مند نشوند!

حسینی تاکید کرد: قیمت فعلی دلار بالاست. قیمت سکه هم از نرخ ارز متاثر است، اگرچه قیمت جهانی طلا متغیری است که در اختیار ما نیست.

سخنگوی اقتصادی دولت درخصوص تک نرخی شدن ارز، گفت: برنامه دولت جلوگیری از تعدد نرخ ارز است چون نظام تخصیص ارزها، متضمن رانت است و مزیت محسوب نمی‌شود. جالب اینکه تا همین چند هفته پیش در شرایطی که چهار قیمت متفاوت برای انواع ارز وجود داشت، دیدگاه جدیدی توسط معاون ارزی بانک مرکزی ارایه شد که این بانک مسوول اتفاقاتی نیست که در بازار آزاد روی می‌دهد. کمال سیدعلی تاکید داشت بانک مرکزی مسوول کنترل ارز وارداتی است و نباید اجازه دهد که این ارز در این بخش دچار التهاب شود.

سیدعلی همچنین یکی از ابزارهای کنترل بازار را توزیع ارز از طریق سیستم بانکی به صادرکنندگان و تجار اعلام کرد و گفت: آنچه برای بانک مرکزی مهم بوده تامین نیاز واقعی بازار است؛ نیاز بازار در حقیقت نیاز تجار، کارخانجات، ارز مسافری و سایر نیازهای واقعی که در تمام کشورهای دنیا ارز آنها باید تامین شود، است.

به هر حال دیروز همزمان با هشدار وزیر اقتصاد به مردم و خریداران ارز، قیمت‌ها در این بازار رو به نزول گذاشت، به این ترتیب دلاری که تا مرز هزار و ۳۴۰ تومان هم پیش رفته بود از سوی صراف‌ها هزار و ۳۲۶ تومان خریداری می‌شد و هزار و ۳۳۴ تومان فروش می‌رفت.

در اولین روز کاری هفته در بازار آزاد و غیررسمی یورو هنگام خرید هزار و ۸۱۷ تومان ارزش داشت و در زمان فروش هزار و ۸۲۵ تومان قیمت می‌خورد.

پوند هم که روز چهارشنبه گذشته مرز دو هزار و ۱۹۰ را تجربه کرده بود به مرز دو هزار و ۱۶۰ تومان رسید.

در میان ارزهای آسیایی درهم امارات و ین ژاپن از جای خود تکان نخوردند و به همان قیمت آخرین روز معاملاتی هفته گذشته به فروش رفتند.

دیروز در بازار رسمی هم بانک مرکزی نرخ مرجع هر دلار آمریکا را با ۵۱ ریال افت نسبت به روز پنجشنبه هفته گذشته ۱۰ هزار و ۸۸۰ ریال، نرخ مرجع هر پوند را نیز با ۵۲ ریال افزایش ۱۷ هزار و ۱۸۶ ریال و نرخ مرجع هر یورو را با ۲۹ ریال رشد ۱۴ هزار و ۷۱۴ ریال تعیین کرد. نرخ ارز مسافرتی نیز دیروز ۱۱ هزار و ۹۷۰ ریال بود که نسبت به روز مذکور ۹ ریال افت داشته است.

ارز	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
دلار آمریکا	۱۳۳۴	-۶
یورو	۱۸۲۵	-۹
پوند	۲۱۶۰	-۵
دلار کانادا	۱۳۳۱	-۵
یکصدین ژاپن	۱۷۳۰	-
درهم	۳۶۷	-

یک زن مدیر ارزی کشور شد
سه معاون ارزی در سه‌سال

شرق: بالاخره محمود بهمنی، رییس کل بانک مرکزی تهدید خود را عملی کرد و معاون ارزی بانک مرکزی را تغییر داد. تقریبا یک هفته پیش بود که بهمنی طی ضرب‌الاجلی یک هفته‌ای از سیدعلی، معاون ارزی بانک مرکزی خواست تا بازار پرتلاطم ارز را سامان دهد در غیر این صورت برکنار خواهد شد. در این یک هفته نه‌تنها قیمت دلار کاهش نیافت بلکه توانست رکوردهای بی‌سابقه‌ای را رقم زد. در هفته‌ای که گذشت، دلار بر ۱۳۴۰ تومان ایستاد که بیشترین نرخ در تاریخ اقتصاد ایران به شمار می‌آید. بهمنی دقیقا بعد از یک‌هفته تهدید خود را عملی کرد و سیدعلی را برکنار کرد و مینوکیانی راد را در رأس معاونت ارزی بانک مرکزی گمارد. این اقدام بانک مرکزی تا آنجا شتابزده بود که حکم برکناری و انتصاب معاون ارزی جدید فورا روی تارنمای بانک مرکزی قرار گرفت و سیدعلی را که در سفر بود، شوکه کرد. این تصمیم، چنان شتابزده اجرا شد که گویا خود سیدعلی نیز از این تصمیم جاخورده است. گفت‌وگوی کوتاه ایسنا با سیدعلی واکنش سیدعلی را به خبر برکناری‌اش به تصویر می‌کشد. او با اظهار بی‌اطلاعی از خبر برکناری‌اش می‌گوید: «حتما صلاح مملکت این است.» سیدعلی در پاسخ به اینکه آیا نبود ثبات مدیریتی، دلیل تلاطم‌های ارزی نبوده است؟ اظهار کرد: «این مورد را از رییس‌کل سوال کنید.»البته بانک مرکزی اصرار دارد بگوید سیدعلی و حتی معاون ارزی پیشین بانک مرکزی یعنی برهانی بازنشسته شده‌اند اما شواهد چیز دیگری می‌گوید. در هر حال، سیدعلی رفت تا شاید مینوکیانی راد که تا پیش از این مدیرکل امور بین‌الملل بانک مرکزی بود، بازار پرتلاطم ارز را که به‌تازگی چهارنرخی هم شده، تک‌نرخی کند. از زمان ریاست کلی بهمنی یعنی در این سه‌سال این سومین تغییر در حوزه معاونت ارزی بانک مرکزی محسوب می‌شود و تا زمانی که بازار ارز به آرامش نرسد این تغییرات همچنان ادامه خواهند داشت. زمانی که بهمنی در مهر ۸۷ جای طهماسب مظاهری را گرفت، رضا راعی، معاون ارزی بانک مرکزی بود. او به خواست مظاهری در تاریخ هشتم‌آذر ۸۶ سکان ارزی بانک مرکزی را به دست گرفت. بهمنی هم که آمد، تغییری در این حوزه ایجاد نکرد و رضا راعی همچنان در این سمت باقی‌ماند تا اینکه بهمنی در تاریخ سوم مرداد ۸۸ رضا راعی را برکنار و حمید برهانی را به جای وی نهاد. در آن روز، مراسم تودیع و معارفه راعی و برهانی در ساختمان شیشه‌ای بانک مرکزی و تنها با حضور بهمنی برگزار شد. خبرنگاران را نیز به بانک مرکزی راه ندادند تا این مراسم در سکوت کامل خبری انجام شود. برهانی اندکی کمتر از دوسال در این سمت ماند تا اینکه بهمنی طی حکمی سیدعلی را که در آن زمان، مدیرعامل صندوق ضمانت صادرات بود به جای برهانی گذاشت تا شاید بتواند تنش بازار ارز را پایان دهد. اما او نتوانست؛ تا اینکه دیروز طی حکمی از سوی رییس کل بانک مرکزی ناچار شد جای خود را به مینوکیانی راد دهد. تلاطم‌های بازار ارز که گویا حوصله بهمنی را سر برده، چاره‌ای برای او نگذاشته تا با تغییر معاونان ارزی، آرامش گذشته را به بازار ارز بازگرداند. او در یک سال اخیر راه‌های متفاوتی را رفت. نخست برای عرضه دلار دولتی سقف تعیین کرد و تمامی بانک‌ها و صرافان ناچار شدند بیش از دوهزار دلار به متقاضیان دلار نفروشند. بعد صرافی‌ها از فهرست فروشندگان ارز حذف شدند و بعد از مدتی با ارسال بخشنامه‌ای دوباره صرافان در فهرست فروشندگان ارز قرار گرفتند. در اقدامی دیگر بانک مرکزی تصمیم گرفت برای تک‌نرخی شدن بازار ارز، نرخ دولتی را به میزان نرخ رایج در بازار آزاد بالا ببرد. همین سیاست هم اجرا شد اما بازار آزاد در واکنشی نرخ ارز را بیش از نرخ بانک مرکزی اعلام کرد و باز هم بازار دونرخی شد. بانک مرکزی با مشاهده این رخداد سریعا نرخ دلار را به همان میزان سابق کاهش داد. این دو روش که جواب نداد، بهمنی این‌بار بانک‌های خصوصی را از فروش ارز منع کرد و دو بانک صادرات و ملی تنها فروشندگان ارز با نرخ دولتی شدند. اما این هم جواب نداد تا اینکه وی طی بخشنامه‌ای مجددا از تمامی بانک‌ها و صرافی‌ها خواست ارز دولتی را تنها یک‌بار در سال به افراد بفروشند. با این اقدام تمامی آنها که در سال یک‌بار ارز دولتی خریداری کرده باشند، دیگر نمی‌توانند با نرخ‌های دولتی ارز مورد نیاز خود را تهیه کنند و ناچارند برای تامین ارز سری هم به بازار آزاد بزنند. بعد از آزمودن تمامی این روش‌ها بهمنی به این نتیجه رسید تا معاون ارزی خود را برکنار کند تا بلکه معاون جدید با راهکارهای جدید بتواند این بازار را به روزهای خوش یعنی زمانی که تک‌نرخی بود بازگرداند. تغییر معاون ارزی بانک مرکزی در شرایطی صورت می‌گیرد که این نهاد سیاست‌گذار در حوزه پولی از نداشتن قائم‌مقام و معاون اقتصادی رنج می‌برد. تقریبا دوهفته پیش بود که خبر دستگیری حمید پورمحمدی از طریق یکی از سایت‌های خبری- تحلیلی منتشر شد. از آن زمان تاکنون او در زندان است و این پست همچنان خالی است اما رییس کل بانک مرکزی اخیرا اعلام کرد که به‌زودی قائم‌مقام بانک مرکزی تعیین خواهد شد. معاونت اقتصادی بانک مرکزی هم بدون رییس مانده است. پیش از این، حسین قضاوی، معاون اقتصادی بانک مرکزی بود که اخیرا به مدیرعاملی بانک اکو تعیین شده و این پست کلیدی در بانک مرکزی همچنان خالی است.

خبر

انتشار آمار اقتصادی توسط بانک‌مرکزی در انتظار شورای نگهبان

■ **فارس:** رییس کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به استفساریه مجلس برای انتشار آمارهای اقتصادی از سوی بانک مرکزی گفت: هم‌اکنون شورای نگهبان مشغول بررسی این امر برای قانون شدن است. ارسلان فتحی‌پور درباره وضعیت انتشار آمار در کشور به‌خصوص برنامه مجلس برای ادامه این امر از سوی بانک مرکزی، اظهارداشت: مجلس در ماه‌های اخیر استفساریه‌ای در این خصوص آماده کرد تا بانک مرکزی از این پس بتواند مانند قبل آمارهای اقتصادی را منتشر کند. وی افزود: هم‌اکنون این استفساریه در شورای نگهبان درحال بررسی است و امید می‌رود بانک مرکزی بتواند بار دیگر آمارهای اقتصادی را در اختیار متقاضیان قرار دهد. رییس کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به اینکه قانون برنامه پنجم توسعه بانک مرکزی را از انتشار آمارهای اقتصادی منع کرده، ادامه داد: اگر این استفساریه مورد موافقت شورای نگهبان قرار گیرد، قانون اصلاح می‌شود. فتحی‌پور درباره عدم انتشار آمار از سوی بانک مرکزی با وجود استفساریه مذکور، گفت: باید این استفساریه به قانون مجددی تبدیل، مورد موافقت شورای نگهبان قرار گیرد و بعد توسط مجلس ابلاغ شود.

احتمال قیمت‌گذاری بلیت هواپیما براساس نوع و سال ساخت هواپیما

■ **فارس:** مدیرکل دفتر قابلیت پرواز سازمان هواپیمایی گفت: یکی از نظریات سازمان هواپیمایی این است که قیمت‌گذاری بلیت هواپیما براساس نوع هواپیما و سال ساخت انجام شود؛ یعنی هر کس هواپیمای مدرن‌تری وارد کند، به نسبت، قیمت بلیت آن هم افزایش یابد. مصطفی حقیقت‌جو ضمن اشاره بر لزوم آزادسازی قیمت‌ها در سیستم حمل و نقل هوایی، خاطرنشان کرد: این امر قطعا به توسعه حمل و نقل هوایی و نوسازی ناوگان هوایی کشور می‌انجامد. او ادامه داد: در حال حاضر، یک شرکت هواپیمایی با هواپیمای ۲۰میلیون‌دلاری مسیر تهران- شیراز را طی می‌کند و یک ایرلاین با هواپیمای سه‌میلیون‌دلاری در این مسیر مسافر جابه‌جا می‌کند. بنابراین، یکسان بودن قیمت‌ها توجیه منطقی ندارد. حقیقت‌جو افزود: یکی از نظریات سازمان هواپیمایی این است که قیمت‌گذاری بلیت هواپیما نسبت به وسایل پرنده جدید و مدرن نظیر هواپیمای مدل ۲۰۰۵ میلادی به بعد انجام شود و هرکس هواپیمای مدرن‌تری وارد کند، به نسبت، قیمت بلیت آن هم افزایش یابد. مدیرکل دفتر مهندسی و قابلیت پرواز سازمان هواپیمایی با اشاره به اینکه این مورد در حمل و نقل ریلی هم مصداق دارد، خا